

Innehåll

Förord 5

Författarens förord 7

1 Mängdförteckning – MER 9

- 1.1 Allmänt 11
- 1.2 Upprättande av mängdförteckning 16
- 1.3 Mall till mängdförteckning 18

2 Begreppsbestämningar i MER 23

3 Tillämpningsanvisningarna i MER 29

- 3.1 Allmänt 31
- 3.2 Principer för mängdförteckning 33
- 3.3 Skrivsätt i mängdförteckning 40
- 3.4 Principer för mätning 43
- 3.5 Principer för ersättning 47
- 3.6 Ersättningsregel 48
- 3.7 Allmänna kostnader 49
- 3.8 Komplettering av ersättningsregeln 51
- 3.9 Tillägg till ersättning 52
- 3.10 Anmärkning 53
- 3.11 Ändringar av eller tillägg till MER 54
- 3.12 Fall A och Fall B 58

4 Arbeten i MER 69

- 4.1 Byggnadsverk 71
- 4.2 Kapitel B Förarbeten, hjälparbeten, saneringsarbeten, flyttning, demontering, rivning, röjning m m 78

- 4.3 Kapitel C Terrassering, pålning, markförstärkning, lager i mark m m 133
- 4.4 Kapitel D Marköverbyggnader, anläggningskompletteringar m m 189
- 4.5 Kapitel E Platsgjutna konstruktioner 208
- 4.6 Kapitel F Murverk 211
- 4.7 Kapitel G Konstruktioner av monteringsfärdiga element 213
- 4.8 Kapitel H Konstruktioner av längdformvaror 214
- 4.9 Kapitel J Skikt av byggpapp, tätskiktsmatta, asfalt, duk, plastfilm, plan plåt, överläggsplattor e d 215
- 4.10 Kapitel L Puts, målning, skyddsbeläggningar, skyddsimpregneringar m m 216
- 4.11 Kapitel N Kompletteringar av sakvaror m m 216
- 4.12 Kapitel P Apparater, ledningar m m i rörsystem eller rörledningsnät 217
- 4.13 Kapitel Y Märkning, kontroll, dokumentation m m 225
- 4.14 Kapitel Z Diverse tätningar, kompletteringar, infästningar o d 228

5 AB 04 och MER 229

6 MER och övriga teknikområden 233

7 Mängdförteckning utan MER 239

8 Teknisk beskrivning 243

9 AMA Anläggning 249

10 RA Anläggning 253

11 Administrativa föreskrifter 257

12 AMA-nytt 267

13 Referenslitteratur 271

Förord

Detta är den första utgåvan av MER Anläggning – frågor och svar.

Syftet med boken är att tydliggöra vissa frågeställningar som förekommer vid tolkning av mängdförteckningar och dess koppling till mät- och ersättningsregler. Boken kan delvis ses som en lärobok för uttolkning av mät- och ersättningsregler.

Boken är framtagen av Mats Werner som har fungerat som utredare av mät- och ersättningsregler inom anläggningsbranschen de senaste 25 åren och håller utbildningar inom förfrågningsunderlag baserade på AMA Anläggning samt utför tolkningar av handlingar baserade på referensverket AMA Anläggning och regelverket MER Anläggning.

Mats Werner har även varit huvudförfattare till boken Förklaringar och motiv till mät- och ersättningsregler Motiv MER.

Målgruppen för boken är primärt entreprenörer och projektörer, men även beställare.

AB Svensk Byggtjänst
Stockholm i augusti 2017

Författarens förord

Författaren har i samband med utredandet och tolkningen av de mät- och ersättningsregler som används inom anläggningsbranschen stött på en hel del frågeställningar och avarter vad gäller mät- och ersättningsregler.

Jag har därför fått i uppdrag av AB Svensk Byggtjänst att sammanfatta en del av det jag har erfarit under dessa år med framtagandet av regelverken, utbildningar inom desamma, inkomna frågeställningar samt tolkningar, inte minst i samband med tvister, och ge min tolkning av hur jag anser att kontraktshandlingen MER Anläggning bör användas och tolkas.

Även om MER Anläggning innehåller vedertagna regler för mätning och ersättning av mängdförtecknade arbeten, så kan reglerna i vissa fall bli föremål för tolkningar. En anledning till detta kan vara hur den objektspecifika handlingen är utformad och därför kan parterna ha olika tolkning. Ingen kan dock med fog påstå att jag vet hur MER Anläggning ska tolkas och därigenom försöka påskina någon form av tolkningsföreträde.

MER Anläggning är inte den enda handlingen i förfrågningsunderlaget som utgör grund för vad som ingår i kontraktsåtagandet. Exempelvis är även bestämmelserna i AB 04 tungt vägande vid tolkningen av entreprenörens åtagande och även de eventuellt upprättade objektspecifika mät- och ersättningsreglerna.

En del av frågeställningarna som besvaras i boken kommer från de svar som redaktörer inom AB Svensk Byggtjänst har givit till frågeställare. Vissa av dessa frågeställningar har även tidigare behandlats i beskrivningsdelen i AMA-nytt, antingen som en artikel eller i spalten Fråga & Svar.

Det är tyvärr vanligt att beställaren anger arbeten under fel koder eller att det under en och samma kod klumpas ett antal arbeten. Det blir då svårt för anbudsgivaren att veta hur detta ska hanteras i anbudet.

Även om en anbudsgivare kan ställa frågan om hur beställaren har tänkt så framgår inget krav i AB 04 att så måste göras, eftersom anbudsgivaren inte är en part.

Om det finns mycket oklarheter i ett förfrågningsunderlag skulle det kunna medföra en nästan oöverskådlig lista med frågor och svar. Vissa av koderna som kommenteras nedan belyser relativt vanligt förekommande fel i handlingarna.

Man kan fråga sig om förekomsten av mindre bra handlingar beror på att regler i AMA och MER är för svåra att förstå. Jag tror inte att så är fallet då såväl AMA som MER är väl beprövade referens- respektive regelverk som har använts inom branschen under många decennier.

Generellt så anser jag att det fordras en höjning av kompetensen i branschen vad gäller kunskap inom AMA och då speciellt beträffande mät- och ersättningsregler. Detta gäller inte minst för beställare och konsulter. Förhoppningsvis kan denna bok bidra till att något höja kunskapen beträffande reglering av arbeten i en mängdförteckning och hur denna handling ska vara utformad.

Jag gör i boken vissa referenser till paragrafer i AB 04 men jag vill påpeka att jag inte är entreprenadjuridiskt skolad, varför hänvisningarna får tas för vad de är.

Jag vill slutligen tacka Thomas Lindqvist på AB Svensk Byggtjänst som har tagit sig tid att lämna värdefulla synpunkter på innehållet i boken och självklart även redaktör och formgivare som har gjort ett förtjänstfullt arbete vid sättningen av boken.

Mats Werner
Donsö i augusti 2017

1

Mängdförteckning – MER

1. Mängdförteckning – MER

1.1 Allmänt

Mängdförteckning är begreppsbestämd i AB 04 som *förteckning över mängder av skilda slag med eller utan beskrivning av utförande, funktion eller kvalitet.*

Mängdförteckningen kan alltså förutom mängder även innehålla beskrivningstexter. En dylik handling benämndes i AB 92 mängdbeskrivning men denna benämning framgår inte av AB 04, varför den inte ska användas.

Man skulle i stället, om man vill förtydliga handlingens innehåll, exempelvis kunna kalla den för *mängdförteckning med beskrivning*. Det överensstämmer med AB 04 kapitel 1 § 3 där en mängdförteckning har rangordning 10. Tyvärr ser man ibland benämningen *teknisk beskrivning med mängder*, men det är inte fråga om en teknisk beskrivning, som enligt AB 04 kapitel 1 § 3 har rangordning 11.

Om man upprättar en mängdförteckning med beskrivning ska det framgå av inledningen till denna att den ansluter till (exempelvis) AMA Anläggning 13.

En mängdförteckning utan beskrivning ska inte ansluta till AMA då den inte innehåller några beskrivningstexter. I stället ska det finnas en teknisk beskrivning där arbetena i mängdförteckningen kravställs. Av den tekniska beskrivningen ska det inledningsvis framgå att den ansluter till AMA (med angivet teknikområde och utgåva).

Det är värt att notera att en mängdförteckning inte ansluter till MER Anläggning som man ibland ser. Istället gäller MER i sin helhet då den har förtecknats som handling under AFB.22 i de administrativa föreskrifterna.

Det finns ingen regel som anger att man endast kan ha en teknisk beskrivning till en mängdförteckning eller tvärtom. Bara det är tydligt vilka handlingar som samverkar så kan beställaren själv välja om antalet mängdförteckningar och antalet tekniska beskrivningar. Beställaren avgör också om man ska använda sig av mängdförteckning med be-

skrivning eller två dokument, det vill säga en mängdförteckning och en teknisk beskrivning.

Notera dock att komplettskravet på koder och rubriker, vilket framgår av MER Anläggning, gäller för varje enskild mängdförteckning. Om det i ett kontrakt ingår exempelvis en mängdförteckning för markarbeten och en mängdförteckning för belysningsarbeten, ska varje mängdförteckning vara komplett med koder och rubriker för utförande av arbeten i respektive mängdförteckning.

KOMMENTAR

Av AB 04 kapitel 1 § 2 framgår att beställaren är ansvarig för att handlingarna är konsekvent uppdelade i fackområden och är sinsemellan samordnade. Se vidare kommentartexten under denna paragraf i AB 04.

I erforderlig omfattning

F Beställaren har under en kod i den tekniska beskrivningen angivit ”i erforderlig omfattning”. Ska vi i anbudsskedet beräkna erforderlig mängd?

S Innehållet i en beskrivning ska vara kalkylerbart. Text som ”I erforderlig omfattning” är ej kalkylerbar och är således fel.

Anbud lämnas normalt i konkurrens varför alla anbudsgivare ska räkna på samma omfattning. Omfattningen bör även framgå med hänsyn till reglerbarheten om förutsättningarna förändras.

Det finns inget stöd i AB 04 för att anbudsgivaren/entreprenören bör göra en fackmässig bedömning om vad som erfordras. Tvärtom framgår av AB 04 kapitel 1 § 3 att om en mängduppgift för viss post i mängdförteckningen har utelämnats, och tydlig hänvisning inte gjorts till annat ställe i förfrågningsunderlaget, ska mängden normalt anses vara noll.

Även texter som ”för utförandet gäller relevanta delar av beställarens föreskrifter” är olämpliga, utan beställaren ska specificera vad som gäller så att handlingarna blir kalkylerbara och kan prissättas utan onödiga riskpengar.